

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКУМ РОБОТИ В ПРОФЕСІЙНОМУ
ХОРЕОГРАФІЧНОМУ АНСАМБЛІ»**

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва
спеціалізації В6.03 Хореографічне мистецтво
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Освітня кваліфікація: магістр перформативних мистецтв
за спеціалізацією (Хореографічне мистецтво)
Форма здобуття освіти – денна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 08 від «03» вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

Розробники:

Колногузенко Борис Миколайович – професор, народний артист України, академік УАН, професор кафедри сценічного мистецтва і хореографії навчально-наукового інституту мистецтв.

Квецко Ольга Ярославівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри сценічного мистецтва і хореографії навчально-наукового інституту мистецтв.

Затверджено на засіданні кафедри сценічного мистецтва і хореографії протокол № 8 від «3» вересня 2025р.

Завідувач кафедри
сценічного мистецтва і хореографії,
доцент, кандидат мистецтвознавства:

Надія КУКУРУЗА

Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика та практикум роботи в професійному хореографічному ансамблі
Викладач	Колногузенко Борис Миколайович
Контактний телефон викладача	+380993756179
E-mail викладача	borys.kolnohuzenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год.
Статус дисципліни	обов'язкова
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	У зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методика та практикум роботи в професійному хореографічному ансамблі» спрямована на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти комплексних професійних компетентностей, необхідних для роботи у професійному хореографічному ансамблі. Курс поєднує теоретичні засади методики ансамблевої підготовки з інтенсивною практичною роботою, орієнтованою на реальні умови функціонування професійних колективів.

У процесі вивчення дисципліни магістри опановують принципи організації репетиційного процесу, методи формування ансамблевої злагодженості, стилістичної єдності та сценічної виразності виконавців. Значна увага приділяється питанням взаємодії балетмейстера з артистами ансамблю, особливостям роботи з різним рівнем виконавської підготовки, а також психологічним і педагогічним аспектам професійної хореографічної діяльності.

Практикум курсу передбачає володіння складною танцювальною технікою, синхронності, музикальності та сценічної культури, аналіз репертуару провідних професійних хореографічних колективів, а також моделювання репетиційних ситуацій, брати участь у створенні хореографічних творів ансамблю. Дисципліна сприяє розвитку аналітичного мислення, творчої ініціативи та готовності до самостійної професійної діяльності у сфері сценічного хореографічного мистецтва.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методика та практикум роботи в професійному хореографічному ансамблі» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти професійних, методичних і творчих

компетентностей, необхідних для ефективної виконавської, репетиційної та організаційно-педагогічної діяльності у професійному хореографічному ансамблі, з урахуванням сучасних тенденцій розвитку сценічного хореографічного мистецтва.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

1. Опанування теоретичних засад та методичних принципів роботи в професійному хореографічному ансамблі.
2. Опанування репертуару ансамблю народного танцю «Дивоцвіт».
3. Формування практичних навичок ансамблевого виконання, синхронності, музикальності та сценічної злагодженості, опанування складної танцювальної техніки.
4. Розвиток умінь організації та проведення репетиційного процесу в умовах професійного колективу.
5. Засвоєння методів роботи з хореографічними колективами різних видів, форм, складу та рівня виконавської підготовки.
6. Формування здатності до художнього аналізу концертного репертуару ансамблю.
7. Розвиток творчого мислення, індивідуального виконавського стилю та професійної відповідальності артиста ансамблю.
8. Набуття досвіду взаємодії з художнім керівником, балетмейстером, концертмейстером і виконавською групою ансамблю.
9. Підготовка до самостійної професійної діяльності у складі хореографічного колективу та до подальшої асистентської, педагогічної роботи.

4. Програмні компетентності та результати навчання.

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Усвідомлення місця та ролі хореографічної культури у сучасному соціокультурному просторі, здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії.

СК2. Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності.

СК4. Здатність до художньо-критичної діяльності у сфері хореографії.

СК5. Здатність забезпечувати високу якість організації, планування та реалізації навчального і виховного процесу в сфері хореографічного мистецтва в закладах вищої освіти.

СК6. Здатність розробляти і впроваджувати авторські інноваційні педагогічні та мистецькі методики та технології.

СК7. Здатність розробляти індивідуальну стратегію навчання та виховання здобувача освіти у відповідності до особистісних якостей з метою розкриття його творчого потенціалу.

СК9. Здатність до балетмейстерської розробки та втілення хореографічних творів.

СК11. Здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах.

СК12. Здатність обирати оптимальну стратегію і тактику реалізації творчого проекту.

СК13. Здатність забезпечувати організацію та функціонування професійного та аматорського хореографічного колективу.

СК17. Здатність розробляти і втілювати авторські хореографічні твори різноманітні за формою, жанром, виражальними засобами з використанням традиційних та новітніх прийомів їх створення.

Результати навчання:

ПР1. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, адміністративно-управлінської, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії.

ПР4. Використовувати комунікаційні технології для професійних контактів, брати участь у дискусіях з проблем розвитку мистецтва та освіти.

ПР5. Вміти аргументувати, упорядковувати факти, аналізувати, порівнювати, класифікувати, робити висновки у процесі науково-дослідної діяльності.

ПР14. Розробляти та втілювати хореографічні твори, креативно підходити до обрання жанру, форми, виражальних засобів відповідно до теми і ідеї.

ПР15. Реалізовувати творчий задум з урахуванням синтетичної природи хореографічного мистецтва та поліваріативності його поєднання з різними видами мистецтв.

ПР17. Використовувати методи, прийоми, стратегії сучасного менеджменту, розуміти особливості фінансового та адміністративного забезпечення творчого проекту, особливості його реалізації.

ПР20. Популяризувати хореографічне мистецтво у процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності.

5.Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	78
самостійна робота	180
Індивідуальні заняття	-

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
1,2,3	В6 Перформативні мистецтва В6.03 Хореографічне мистецтво	1,2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин
------	-----------------

	Лекції	Семінарські заняття	Сам.роб.
1 курс 1 семестр			
Розділ 1. Види та форми професійних хореографічних колективів			
Тема 1. Ансамбль народного танцю. Театр танцю. Специфіка діяльності	0,5		
Тема 2. Особливість структури ансамблів пісні і танцю та державних народних хорів	0,5		
Тема 3. Характерні особливості діяльності балетмейстерів та артистів у театрі опери та балету, українському музично-драматичному театрі та театрі музичної комедії (оперети)	1		
Розділ 2. Розвиток вмінь та навичок професійних артистів			
Тема 4. Екзерсис як першооснова професійної підготовки та розвитку хореографічної форми артиста		2	5
Тема 5. Розвиток техніки обертань		2	10
Тема 6. Розвиток партерної та повітряної танцювальної техніки		2	10
Тема 7. Ознайомлення та аналіз діяльності Івано-Франківського національного академічного Гуцульського ансамблю пісні і танцю «Гуцулія»		2	5
Розділ 3. Робота над репертуаром			
Тема 8. Опанування діючого репертуару ансамблю танцю «Дивоцвіт»		12	20
Тема 9. Участь в концертній діяльності ансамблю танцю «Дивоцвіт»: сольні виступи; спільні концерти з іншими колективами та майстрами сценічних мистецтв; регіональні та Всеукраїнські хореографічні конкурси та фестивалі		6	10
Всього:	2	28	60
1 курс 2 семестр			
Розділ 4. Методика балетмейстерської діяльності у професійному ансамблі			
Тема 10. Особливості роботи балетмейстера-створювача, балетмейстера-репетитора, балетмейстера-педагога	2		5
Тема 11. Цілі та завдання діяльності художнього керівника професійного ансамблю	2		5
Розділ 5. Формування професійної майстерності артистів			
Тема 12. Значення екзерсису у		2	5

повсякденній роботі артистів			
Тема 13. Удосконалення складної танцювальної техніки: чоловіча – повітряні тури, стрибки, присядки; жіноча – обертання з просуванням та на місці в швидкому темпі		4	10
Тема 14. Акторська майстерність та її значення у створенні сценічних образів		2	
Розділ 6. Робота над концертним репертуаром			
Тема 15. Досконале опанування діючого репертуару ансамблю танцю «Дивоцвіт»		4	10
Тема 16. Репетиційна робота з артистам ансамблю		4	15
Тема 17. Участь у мистецьких заходах університету, міста та області, у фестивалях хореографічного мистецтва		4	10
Всього:	4	20	60
2 курс 3 семестр			
Розділ 7. Методика репетиційної та концертної діяльності професійного ансамблю			
Тема 18. Методика побудови уроків та репетицій, підготовки до концертних виступів	2		
Тема 19. Форми концертної діяльності професійних ансамблів	1		
Тема 20. Культура поведінки артистів під час закордонних гастролів	1		
Розділ 8. Навчально-виховна робота в ансамблі танцю «Дивоцвіт»			
Тема 21. Участь в організаційній та виховній роботі керівника ансамблю		2	5
Тема 22. Складання та проведення комплексу тренувальних вправ з артистами хореографічного колективу		2	5
Розділ 9. Втілення професійних вмінь та навичок у професійній діяльності студентського ансамблю танцю «Дивоцвіт»			
Тема 23. Розвиток складної танцювальної техніки		2	20
Тема 24. Виконання роботи балетмейстера-репетитора та асистента балетмейстера-створювача		2	20
Тема 25. Виконання одиночних танців та сольних партій в танцях та композиціях ансамблю танцю «Дивоцвіт»		2	10
Всього:	4	10	60
Всього за курсом:	12	78	180
Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Лекція – 10 балів Практичне заняття – 20 балів Концертка діяльність – 10 балів Самостійна робота – 10 балів Іспит – 50 балів		
Умови допуску до підсумкового контролю	Якщо здобувач вищої освіти не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу завідувача кафедри (за заявою). Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру за змістові модулі сумарно він набрав менше 25 балів. У цьому випадку йому у відомості робиться запис «не допущений» і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу завідувача у визначений кафедрою строк виконання здобувачем вищої освіти додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-25	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	
Політика навчальної дисципліни			
Систематичне відвідування занять. Обов’язкова участь в концертах та фестивалях. За пропущене заняття або концертний виступ студент повинен пред’явити довідку, або інший вагомий документ, в іншому випадку це			

впливатиме на семестровий контроль, одне пропущене заняття або концертний виступ – 2 (бали).

Навчальна дисципліна «Методика та практикум роботи в професійному хореографічному ансамблі» ґрунтується на принципах академічної доброчесності, творчої свободи, професійної відповідальності та практикоорієнтованого навчання.

Студенти зобов'язані:

- регулярно відвідувати аудиторні заняття та брати активну участь у практичній роботі;
- своєчасно виконувати всі навчальні, творчі завдання, передбачені силабусом дисципліни;
- дотримуватися вимог академічної доброчесності, зокрема не допускати плагіату, самоплагіату, фальсифікації результатів та несанкціонованого використання чужих творчих напрацювань;
- коректно та професійно працювати в колективі, поважати партнерів по творчому процесу та викладача.

У межах дисципліни заохочуються:

- творча ініціатива, авторський підхід і креативне мислення;
- використання елементів народної, класичної та сучасної хореографії з урахуванням стилістичних і жанрових особливостей;
- самостійний пошук художніх рішень та експеримент у межах поставлених навчальних завдань.

Оцінювання результатів навчання здійснюється на основі:

- активності студента на практичних заняттях;
- якості виконання композиційних і аналітичних завдань;
- рівня сформованості балетмейстерських та виконавських умінь і навичок;
- підсумкової творчої роботи.

Порушення політики дисципліни або норм академічної доброчесності є підставою для зниження оцінки чи повторного виконання завдання.

Основна література

1. Зубатов С. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців. Київ: Видавництво «Ліра-К», 2021. 376 с.
2. Маркевич Л. Мистецтво балетмейстера: навч.-метод. посіб. Рівне: О. Зень, 2019. 164 с.
3. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть : дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
4. Климчук І. С. Українське хореографічне мистецтво 1950 – 1980-х років як чинник формування національної ідентичності: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
5. Колногузенко Б.: (до 70-річчя від дня народж.): біобібліогр. Показчик/ М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Б-ка; [уклад.:

- С. В. Євсєєнко, О. М. Левченко, О. С. Хижна; наук. ред. Н. М. Кушнаренко]. Харків: ХДАК, 2019. 116 с.
6. Колногузенко Б. Одиночний танець. Методична розробка з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2024. 104 с.
 7. Лігус О. Музика в хореографії: навч. посіб. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 144 с.
 8. Лісовська Н. Ю. Теорія і методика народно-сценічного танцю: навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей: 024 Хореографія; 014 Середня освіта. Хореографія. 2 видання доповнене. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 178с.
 9. Мостова, І., Островська, К. Хореографічне мистецтво як інструмент формування ціннісних орієнтирів вихованців аматорських танцювальних колективів. *Танцювальні студії*. 6(1), 2023. С. 63–69. <https://doi.org/10.31866/2616-7646.6.1.2023.283728>
 10. Ніколаєва Т. Історія українського костюму. Київ: Либідь, 1996. 174 с.
 11. Чубинський П. Мудрість віків. Українське народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського. Кн. 2. Київ: ЦУЛ, 2020. 224 с.

Допоміжна література

1. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю : навч. посіб. для інститутів культури. 3-є вид. Київ : Мистецтво, 1996. 494 с.
2. Василенко К. Ю. Український танець. Київ : ІПК ПК, 1997. 282 с.
3. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. Київ: Муз. Україна, 1990. 150 с.
4. Володько В. Методика викладання народно-сценічного танцю: підручник. Київ : НАКККіМ, 2014. 332 с.
5. Воропай О. Звичаї нашого народу : етнограф. нарис в 2 т. Київ : Оберіг, 1992. Т. 1. 449 с.
6. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн. 1: Гуцульські танці / Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 608 с.
7. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн. 2: Бойківські і лемківські танці / Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 318 с.
8. Голдрич О. С. Танцюймо разом: танці з репертуару народних ансамблів вишів м. Львова: «Черемош», «Полонина», «Підгір'я». Львів : Сполом, 2006. 288 с.
9. Голдрич О. С. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. 2-ге, допов. Львів : Сполом, 2006. 172 с.
10. Види мистецтв і хореографії : [метод. посіб.]. М-во культури України, Нац. хореогр. спілка України. 2-ге вид., допов. Харків, 2014. 319 с.
11. Гоцалюк А. Календарно-обрядове дійство як духовний феномен української культури. *Культура і сучасність*. 2015. №1. С. 28–33.
12. Камін В. О Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля

станка. Київ : ДАКККиМ, 2008. 151 с.

13. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному висвітленні : у 3 кн., 6 т. ; Кн. II., т. 3: Весняний цикл. Київ : Обереги, 1994. 528 с.
12. Колногузенко Б. Хореографічна композиція: метод. посіб. з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 208 с.
13. Кривохижа А. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник з викладання курсу. Кіровоград, 2006. 88 с.
14. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 180 с.
15. Масленко В., Дольчук В. Майстри хореографічного мистецтва: збірка матеріалів конференції 25 лютого 2019 року. Міністерство культури України. Національна хореографічна спілка України. Київ: НХСУ, 2019. 123 с.
16. Ніколаєва Т. Історія українського костюму. Київ: Либідь, 1996. 174 с.
17. Скуратівський В. Місяцелік : укр. нар. календар / худож. Є. Сендзюк. Київ: Мистецтво, 1993. 207 с.
18. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. 4-е вид. Київ: Альтерпрес, 2011. 324 с.

Викладач:

Колноз.

Борис КОЛНОГУЗЕНКО, професор